

РЕШЕНИЕ

№ 258

гр. В., 15.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – В., III СЪСТАВ ГО, в публично заседание на двадесет и седми февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Невин Шакирова

Членове: Николай Св. Стоянов
мл.с. Виляна Н. Михалева

при участието на секретаря Галина Г. Славова
като разгледа докладваното от Николай Св. Стоянов Въззивно гражданско дело № 20243100500066 по описа за 2024 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 от ГПК.

Образувано е по въззивна жалба на Р. Т. Т., ЕГН *****, срещу Решение №2618/14.07.2023г. по гр. дело №15820/2022г. на ВРС, 52-ри състав, в частта с което е увеличен размерът на присъдената с Решение №1807/04.11.2015г. по гр. д. № 1869/2015г. на ВОС месечна издръжка, дължима от бащата Р. Т. Т., ЕГН*****, в полза на детето Н. Р. Т., роден на 03.10.2014 г., ЕГН *****, чрез неговата майка и законен представител Ц. Н. П., ЕГН *****, само за над 195.00лв. до 280.00лв. на месец, считано от датата на завеждане на исковата молба - 30.11.2022 г., до настъпване на законна причина за изменение или прекратяване на издръжката, с падеж 5-то число на месеца, за който се дължи, ведно със законната лихва върху всяка просрочена вноска от падежа ѝ до окончателното изплащане на сумата, и е осъден бащата за държавна такса.

Решението не е обжалвано в частта по увеличението на издръжката от 130.00лв. до 195.00лв. на месец и в отхвърлителната част над 280лв. до 400лв.

Във въззивната жалба се твърди, че решението, в обжалваните му части, е неправилно,незаконосъобразно и постановено в противоречие със събраните по делото доказателства. ВРС не е взел предвид получаваните от детето лични пенсия и помощи при определяне на задължението на бащата за

издръжка, а в случая детето (чрез майка му) получава помощи и надбавки от 400лв. месечно. ВРС не е отчетел също, че за издръжката са релевантни свободните средства на родителя, след задоволяване на неговите лични нужди. Бащата е без доходи, без имущество и без подходяща квалификация за работа, поради което не може да плаща 280лв. на месец за сина си. От друга страна няма твърдения и доказателства за допълнителни нужди на момчето, освен обичайните с оглед здравословното му състояние, а учебниците до 7-ми клас са безплатни. Данни от НСИ не са от значение за размера на издръжката на децата. Въззивникът е баща и на още две деца (момичета на 1г. и на 7г.), за които също следва да се грижи, което също не е взето предвид от ВРС. Доходите на майката изобщо не са отчетени от първоинстанционния съд. По тези причини се моли за отмяна на решението в обжалваните му части и за отхвърляне на иска в тях, като в о.с.з. се поддържа искането до съда.

В срока по чл.263, ал. 1 от ГПК въззиваемата страна депозира отговор, с който оспорва жалбата. Счита решението на ВРС за правилно и обосновано в обжалваните му части, за което излага съображения. Поддържа твърденията си пред първоинстанционния съд относно увеличени нужди на детето, влошеното му здравословно състояние и нуждите от медицински и образователни разходи с оглед преодоляването му; дейността на бащата по продажба на автомобили (автокъща „К. проект“ В.) и получаваните, но недекларирани доходи от нея. Счита приетия от РС размер на издръжката за съобразен с възможностите на ответника. Моли за потвърждаване на решението в обжалваните му части, както и за разноси пред ВОС, като в о.с.з. се поддържа искането до съда.

Контролиращата страна ДСП-В. не изразява становище.

При извършената служебна проверка по чл.269 от ГПК настоящият съдебен състав на въззивния съд намира, че обжалваното съдебно решение е валидно и допустимо. По останалите въпроси съдът взе предвид следното:

Производството пред ВРС е образувано по иск с правно основание чл.150 от СК на Н. Р. Т., ЕГН *****, чрез неговата майка и законен представител Ц. Н. П., ЕГН *****, за **изменение** на присъдената с влязло в сила Решение №1807/04.11.2015г. по гр. д. №1869/2015г. на ВОС издръжка, дължима от **бащата** Р. Т. Т., ЕГН*****, в полза на **детето** Н. Р. Т., чрез майка му Ц. П., чрез **увеличаването** ѝ от 130 лева на 400 лева месечно, считано от датата на завеждане на исковата молба - 30.11.2022 г. до настъпване на законна причина за изменение или прекратяване на издръжката, с падеж до 5-то число на месеца, за който се дължи, ведно със законната лихва върху всяка просрочена вноска от падежа до окончателното изплащане.

В исковата молба се твърди, че Ц. П. и Р. Т. са родители на детето Н. Т., родено на 03.10.2014г. След раждането бащата не е припознал детето, поради

което с Решение №1807/04.11.2015г. по гр. д. №1869/2015г. на ВОС е бил установен произходът на детето от отв. Р. Т., предоставени са били на майката родителските права, а бащата бил осъден за издръжка от 130.00лв. на месец.

Поддържа се, че от цитираното решение са изминали години, през които икономическите условия са се променили, детето е пораснало и нуждите му и разходите за посрещането им са нараснали. Момчето е ученик във втори клас, увеличили са се разходите му, свързани със закупуване на учебни помагала и пособия, отделно детето има нужда от закупуване на дрехи, обувки и облекло за училище. Освен това скоро след раждането детето било диагностицирано със сериозно увреждане на здравето „Спина бифида и менинго-миелоцеле“, като последно с Решение на №2576/22.06.2021г. на ТЕЛК при УМБАЛ „Св. М. - В.“ ЕАД, била констатирана и 50% степен на увреждане без чужда помощ. Поради това му състояние детето има нужда от ресурсен учител и процедури за поддържане на здравето му. Ищцата твърди, че тя полага всички ежедневни грижи по отглеждането на детето, а бащата се е дезинтересирал от него.

С оглед на изложеното актуалната издръжка се счита за недостатъчна и за подлежаща на увеличаване до търсения по делото размер, който се твърди ответникът да може да поеме според възрастта и имущественото му състояние.

По същество се моли за уважаване на иска и за присъждане на разноски, като в о.с.з. се поддържат твърденията и искането до съда.

В срока по чл.131 от ГПК ответникът депозира писмен отговор, в който не оспорва, че е баща на детето; не оспорва осъждането му, със сочения от ищеца съдебен акт, за издръжка в полза на детето в твърдения размер; не възразява и срещу задължението за издръжка, но само до минималния размер по закон.

Излага обаче, че размерът на претендираната издръжка над минималния е необоснован и прекомерен, с оглед на нуждите на детето и възможностите на ответника. Оспорва да са настъпили съществени изменения в икономическите условия в страната. Не оспорва, че детето има заболявания, но счита че във връзка с тях не са му необходими никакви допълнителни средства. Твърди, че е в много затруднено финансово състояние, не работи и не изкарва средства. През 2016г. е встъпил в брак, от който има две деца, които гледа и издържа. До момента редовно е изплащал на сина си дължимата издръжка, но сумата 400 лев на месец не е в състояние на заплаща. Моли за отхвърляне на иска над минималния установен за страната размер и претендира разноски, като в о.с.з. поддържа позицията си.

Контролиращата страна ДСП-В. изразява становище, че нуждата от увеличение на издръжката на детето е налице, но относно точния размер на задължението преценката е на съда.

След съвкупна преценка на доказателствата по делото и становищата на страните, съдът приема за установено следното от **фактическа страна**:

Няма спор и е видно от представеното удостоверение за раждане, че детето Н. Т. е родено на 03.10.2014г., като негов баща е отв. Р. Т., а негова майка - Ц. П..

Безспорно е и се потвърждава от представения препис от съдебен акт, че с решение №1807/04.11.2015г. по гр. д. №1869/2015г. на ВОС бил установен произходът на детето от Р. Т., предоставени са били на майката родителските права, а бащата бил осъден за издръжка от 130.00лв. на месец.

Видно от приетата служебна бележка изх. №823/31.08.2022г., към датата на издаването й детето Н. Р. Т. е редовен ученик във втори клас на СУ „Н.Б.“ - гр. В., за учебната 2022/2023г.

В приетата педагогическа характеристика на специален педагог при СУ „Н.Б.“ - гр. В. са отразени препоръките ученикът Н. Р. Т. да работи ежеседмично с психолог, логопед и ресурсен учител, както и да ползва специален режим на обучение с чести почивки, при постоянен контрол от възрастен човек до него.

Видно от приетото решение №2576/22.06.2021г. на ТЕЛК към УМБАЛ „Св. М. - В.“ ЕАД, детето Н. Т. е освидетелствано с 50% степен на увреждане на здравето, на база поставени диагнози: лумбална spina bifida без хидроцефалия; лумбална spina bifida без хидроцефалия, долна спастична парализа, нарушение на активността и вниманието. Оправени са препоръки за проследяване от детски невролог и за стационарно уточняване в детска психиатрична клиника.

За обективното състояние на пациента решението на ТЕЛК насочва към етапна епикриза към амб. лист №715/04.06.2022г., която също е приложена към делото и съдържа следните констатации: неврологичен статус без МРД; ЧМН - б.о. - с-м на долна спастична парализа с оживени СНР Д=Л, с разширени рефлексогенни зони и патологични рефлексии от групата на Б. и намалени по обем, сила и скорост движения на долни крайници с леко повишен мускулен тонус в същите, координация, сетивност - б.о.; ТР - контролира; ВКФ - б.о. с изключение на дефицит на внимание.

Видно от приетия амбулаторен лист №000119/10.05.2022г., на детето Н. Р. Т., е поставена диагноза: синдром на Asperger, на база на предходно поставена диагноза детски аутизъм. За подобряване на общото състояние е препоръчана работа с психолог; а при обучение в масово училище да се включи на допълнителна подкрепа от ресурсен учител и психолог.

От приета служебна бележка от „О.Б.“ ЕООД се изяснява, че майката на момчето Ц. П. работи по ТПО с този работодател на пълен работен ден.

От представени с отговора удостоверения за раждане №№ ***** и ***** е видно, че Р. Т. Т. е баща и на децата П. Т.а, родена на 17.04.2016г., и Л. Т.а, родена на *****г.

В приетото писмо от ТД на НАП – В. е отразено, че ответникът Р. Т. Т. няма регистрирани трудови договори или осигуряване по ТПО, както и няма

подадена декларация по чл.50 ЗДДФЛ, за 2021г. и 2022г.

Приети по делото са представени от ищеца фискални бонове за закупени в периода 25.03.2023г. - 04.04.2023г. слипове за момче, панталони, плетени бади, яке, детски обувки, детска тениска, детски пуловер, футболна топка.

Приети пред ВОС са представени също от детето чрез майката договори за лизинг от 19.12.2023г. и 01.06.2023г. за закупуването на лаптоп и мобилен телефон и фискален бон за закупуването на компютърна мишка на 04.01.2024г.

В о.с.з. пред ВОС е прието за безспорно между страните, че детето Н. Т. получава пенсия от 310лв. на месец въз основа решението на ТЕЛК за 50% степен на увреждане на здравето, а майка му получава отделно още 40 лева на месец помощи за отглеждането му.

Показанията на св. С.К. съдът кредитира като обективни и като базирани на лични впечатления. От тях се установява, че преди няколко години свидетелката се е запознала с отв. Р. Т. във връзка със закупуване на автомобил от неговия автосалон. През 2023г. свидетелката е завела баща ѝ в същия автосалон на Р. Т. в с.Т. за закупуване на автомобил за бащата на свидетелката. При една от срещите им Т. разказал на св. К., че има син, който бил „грешка на съдбата“ и за когото не се грижи, само плаща някаква издръжка от 130лв. Свидетелката познава и детето Н.. Знае, че то страда от „спина бифида, зрял хематом“, има поставен имплант на гърба и кръстът му е опериран. Детето на свидетелката има същото заболяване. За детето Н. се грижи изцяло майката Ц., с подкрепа от нейната майка. Свидетелката и майката на Н. са посещавали, посещават и сега, центрове за рехабилитация на децата им, заради близките дати на решенията на ТЕЛК. За такива заболявания държавата поема по две посещения на седмица, но за по-бързо подобряване са нужни и платени посещения. Свидетелката не знае дали детето Н. ходи на частни прегледи и посещения, но цената на един такъв е до 100лв. Получаваните помощи и пенсия за Н. са около 350лв. на месец.

Показанията на св. Н.Н. съдът цени по реда на чл.172 ГПК, но и като базирани на лични впечатления. От тях се изяснява, че всички грижи за внука ѝ Н. полага майка му Ц., а свидетелката ѝ помага понякога. Бащата на момчето никога не го е виждал и не е искал да го вижда. Момчето се родило със „спина бифида“ и претърпяло операция. Сега учи в трети клас в училище „Н.Б.“, с помощта на ресурсен учител и логопед, за които не се плащат допълнителни такси. Майката редовно го води и на прегледи при психолози и логопеди.

Въз основа на изложената фактическа обстановка и приложимата към нея нормативна регламентация, съдът достигна до следните **правни изводи**:

Съгласно чл.143, ал.1 от СК всеки родител има безусловно задължение за издръжка на ненавършилото пълнолетие свое дете. За размера ѝ следва да бъдат съобразени общите и особените за детето потребности, възможностите на призования родител (ответника), кой от родителите полага непосредствена

грижа за детето и други конкретни за случая особености. При присъждане на дължимата издръжка следва да бъде определен общ размер, съответен на конкретните нужди, който да се разпредели между родителите според техните възможности, според упражняването на родителските права и други конкретни обстоятелства, като във всички случаи се вземат предвид (припадат) грижите и даваната в натура издръжка от родителя, упражняващ родителските права. С оглед на това съотношението на паричното задължение е различно за двамата родители, съобразно обстоятелствата и при отчитане на личното отглеждане от единия от тях. В този смисъл е задължителната и казуалната практика (ППВС 5/1970г., ППВС №5/30.11.1981г.; Решение №152/22.12.2020г. по гр.д. №4162 за 2019г. на 4-то ГО на ВКС; и други). При съществена промяна на относимите обстоятелства размерът на издръжката следва да бъде съответно изменен, съобразно чл.150 от СК. Такава промяна е налице в две хипотези – трайно и съществени изменение на нуждите на издържаното лице или трайно и значимо увеличаване или намаляване на комплексните по вид възможности, конкретно на задълженото по иска за издръжка лице. Ето защо при исковете по чл.150 от СК ищецът следва да докаже твърдяните значимо променени негови нужди или твърденията за изменени възможности на призования за плащане родител, респективно ответникът следва да докаже противопоставимите си твърдения относно тези две групи решаващи по иска обстоятелства.

От събраните в настоящия случай доказателства се установи, че детето Н. Т. е с вродено увреждане – лумбална „спина бифида“ без хидроцефалия. С решение на ТЕЛК от 22.06.2021г. момчето е освидетелствано с 50% степен на увреждане на здравето, при диагнозите: лумбална spina bifida без хидроцефалия; долна спастична парапареза, нарушение на активността и вниманието. От приетите амбулаторен лист от 10.05.2022г. и етапна епикриза от 04.06.2022г. се установява наличие и на „синдром на Asperger“ (разстройство на здравето от аутистичния спектър). Във всички медицински и педагогически документи по делото присъстват указанията за задължителна постоянна работа с психолог и логопед, както и за специален режим на обучение с чести почивки, при постоянен контрол от възрастен човек до него и с подкрепата на ресурсен учител. Действително държавата осигурява базисното обгрижване на деца със специални образователни потребности, но пълноценното им развитие налага и перманентна, препоръчително ежедневна работа със специалисти за справяне с трудностите на децата, които обичайно те не биха имали. За тези дейности и за работата със специалисти са необходими и лични средства, поради което дори и конкретната им стойност да не бъде пълно и главно доказана, това не променя изяснената нужда от още средства за посрещане на подобни разноси за детето. В този смисъл съставът на въззивния съд споделя напълно приетото от първоинстанционния съд, че признатите получавани от детето общо 350лв. на месец от държавата (помощи и пенсия) могат да послужат за задоволяване на специалните потребности на детето в ежедневието. А извън тях дължимата издръжка следва да бъде определена с оглед потребностите на детето според възрастта, средата и начина му на живот, както и изменените обстоятелства за след предходното

съдебно решение.

В настоящия случай се установи, че от предходното съдебно решение от 04.06.2015г., съобразно което бащата е бил осъден да заплаща издръжка на детето от 130.00лв., до устните състезания пред ВОС, който момент въззивният съд следва да съобрази на осн. чл.235, ал.3 от ГПК, са изминнали повече от 8 години. Това е голям период от време, през който икономическите, социалните и обществените отношения в страната са претърпели съществени промени, които водят до значимо нарастване на потребностите на всеки човек, в това число на подрастващо дете, за средства за транспорт, храна, дрехи и обувки, здравни и санитарни разходи, обучение, култура, спорт и други. За илюстрация минималната работна заплата през 2015г. е била 380лв., а в момента е 933лв., тоест разликата е близо два пъти и половина. Явно отчетливо е поскъпването на живота и на всички стоки и услуги, обичайно потребявани от домакинствата и от учениците през последните две години, което се отразява съществено и на издръжката на непълнолетните лица от техните родители.

На следващо място съгласно чл.142, ал.2 СК размерът на издръжката за едно дете е равен най-малко на 1/4 част от минималната заплата за страната, определена с действащото в момента ПМС. Съобразно ПМС №193/12.10.2023г. от 01.01.2024г. минималната работна заплата в България е в размер 933.00лв., поради което минималната издръжка на дете възлиза на 233.25лв. Такава се присъжда за деца в най-ранна възраст и без никакви особени нужди. На общо основание същата е явно недостатъчна за дете в ученическа възраст. Видно е от материалите по делото, че към устните състезания пред ВОС детето Н. е на 9 години и съобразно писмените и гласните доказателства учи в училище в трети клас към момента. Обичайна е за всички ученици на подобна възраст нуждата от предварително и след това периодично закупуване на дрехи, на обувки, тетрадки и на допълнителни помагала извън базовия пакет учебници, за които несъмнено се отделят значими средства. В края на четвърти и седми клас се провежда и задължителното държавно външно оценяване, съобразно чл.47, ал.1 от Наредба за оценяване резултатите от обучението на учениците, които обикновено налагат и допълнителна подготовка, което е особено валидно за случая с оглед доказаните по делото увреждания на здравето на детето Н. (50% по актуално решение на ТЕЛК). Без съмнение допълнителни уроци по основните дисциплини, с оглед предстоящото външно оценяване, особено за дете с нужда от ресурсен учител, изискват допълнителни средства и разходи от самите му родители.

Освен това следва да се отбележи, че тъй като в периода на изпълнение на настоящото съдебно решение е вероятно да възникнат и бъдещи нужди на детето, за всяка от които е необосновано сезирането на съда, те също следва да отчетат при формирането на крайната издръжка (*мотиви в Определение №629 от 14.05.2015г. по гр.д. №1197/2015г. на 4-то ГО на ВКС; и в други*).

От значение за случая е още, че бащата не полага практически никакви лични грижи за сина си, тоест не престоира издръжка в натура (твърденията на ищеца в тази връзка не бяха оспорени, като бяха и потвърдени от показанията

на ангажираните свидетели), поради което изобщо единственият му ангажимент към детето се изчерпва с паричната издръжка.

На последно място като коректив следва да се съобразят и официалните данни от НСИ, че на база общия разход за издръжката на лице от домакинство за третото тримесечие на 2023г., от който след изключване на разходи, които обичайно не касаят малолетни лица (алкохолни напитки и тютюневи изделия, жилищно обзавеждане и поддържане на дома, данъци, социални осигуровки, изплащане парични задължения към трети лица и други) размерът на средния месечен разход за едно дете възлиза на близо 600лв.

С оглед на всички тези данни, на възрастта и нуждите на детето (извън специфичните актуални такива, обусловени от здравословното му състояние), на обществено – икономическата обстановка в страната и на презумптивното увеличение на нуждите през следващите години, съдът намира за адекватен в случая общ размер на издръжката на детето, осреднено от около 550.00лв. на месец. И тъй като се установи, че само майката полага всички непосредствени ежедневни грижи за детето, а бащата на практика не общува със сина си, той следва да заплаща 4/5 ид. части от паричната издръжка или конкретно сумата от 440.00лв., а другата част следва да посреща майката, след приспадането на грижите и издръжката в натура.

Така определената сума следва да бъде частично редуцирана с оглед на алиментното задължение на ответника и към други две деца, с около 1/3 част, резултатът от което обосновава задължение на ответника от 293 лева на месец за издръжка на сина му (ищеца по делото).

Относно втората изискуема предпоставка (възможностите на призования родител да заплаща издръжката) се изясни от събраните гласни доказателства, че противно на официалните данни ответникът полага труд като продава леки автомобили. Независимо от неяснотата дали действа като търговец, управител или само служител, очевидно ответникът реализира средства от труд, които не могат да бъдат по-малко от минималната работна заплата от 933лв. (а е много вероятно да я надвишават). Поради което следва да се приеме, че ответникът е във възможност да заплаща издръжка на ищеца в определения от съда размер, доколкото при издръжката по чл.143 СК на първо място се посрещат нуждите на детето (или на децата), едва след които – тези на родителя. Освен всичко друго ответникът е на 35 години, в изцяло трудоспособна възраст и без никакви здравни противопоказания, поради което той е във възможност да реализира доходи от труд, с които да се грижи за всичките си деца.

При анализа на всички тези обстоятелства въззивният съд преценява, че определеното по размер задължение за издръжката на детето не съставлява непреодолима пречка за ответника, с което и тази предпоставка е налице, като предявеният иск се явява доказан и в този смисъл подлежащ на уважаване до разглеждания от ВОС размер от 280.00лв. на месец.

В заключение по изложените подробни съображения и поради съвпадане на изводите на въззивния съд с тези на първоинстанционния, решението на последния, в обжалваната му част, следва да бъде потвърдено.

По разноските: С оглед изхода по делото пред ВОС разноските пред ВРС не следва да бъдат ревизирани.

Предвид изхода по делото пред ВОС и представените доказателства, на ищеца-въззиваем се следват разноски за адв. хонорар от 385.00лв.

Воден от горното съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №2618/14.07.2023г. по гр. д. №15820/2022г. на ВРС, 52-ри състав, **в частта** с което е **увеличен размерът** на присъдената с Решение №1807/04.11.2015г. по гр. д. № 1869/2015г. на ВОС месечна издръжка, дължима от **бащата** Р. Т. Т., ЕГН*****, в полза на **детето** Н. Р. Т., роден на 03.10.2014 г., ЕГН *****, чрез неговата майка и законен представител Ц. Н. П., ЕГН *****, само за над 195.00лв. до 280.00лв. на месец, считано от датата на завеждане на исковата молба - 30.11.2022 г., до настъпване на законна причина за изменение или прекратяване на издръжката, с падеж 5-то число на месеца, за който се дължи, **ведно** със законната лихва върху всяка просрочена вноска от падежа ѝ до окончателното изплащане на сумата.

Решението е влязло в сила в останалите му необжалвани части.

ОСЪЖДА Р. Т. Т., ЕГН*****, **да заплати на** Н. Р. Т., ЕГН*****, чрез неговата майка и законен представител Ц. Н. П., ЕГН*****, сумата **385.00лв.** – адвокатски хонорар за защита пред ВОС, на осн. чл.78, ал.1 ГПК.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване (чл.280, ал.3, т.2, пр.1 ГПК).

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____